

Årsrapport 2014

Fylkesmannen i Hedmark

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embedets hovedtall	Side 6
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 7
IV - Styring og kontroll i embedet	Side 14
V - Vurdering av framtidsutsikter	Side 16

I - Fylkesmannens beretning

Vi mener at måloppnåelsen i 2014 var god. Enkelte av oppgavene i embetsoppdragene har blitt nedprioritert av ressurs hensyn. Prioriteringene er gjort ut fra kunnskapen vi har om Hedmark og utfordringene vi ser innenfor de ulike sektorer.

Embetets kompetanse er godt tilpasset oppgavene. Vi har rekruttert og tilsatt 15 personer i 2014. Dette tilsvarer en turnover på 11,5 %. Vi har god søkning til alle stillinger. Vi har gjennomgående høy kompetanse og dyktige medarbeidere. Av de ansatte har 82 % høyere utdanning, 2/3 av disse på masternivå.

Vi har satt som mål at sykefraværet ikke skal overstige 5 %. Resultatet i 2014 ble 5,4 %. Det er langtidsfraværet som trekker opp. Vi har ikke fått meldinger om at sykefravær er arbeidsrelatert.

Arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført i 2014 viser at vi har tilfredse medarbeidere og at arbeidsmiljøet er godt. Gjennomgående bedre resultater sammenlignet med forrige undersøkelse. Oppfølgingen skjer i de enkelte avdelingene og ved at vi har fokus på noen utvalgte områder

Ressurssituasjonen er krevende. Tildelingen over kapittel 0525 medregnet tildelingen på vergemål dekket 95 % av driftsregnskapet. Regnskapet i 2014 balanseres med midler fra fagkapitlene, kr 4 535 073. 2014 ble gjort opp med et underskudd på kr 344 169 som avregnes mot akkumulert overskudd. Ved utgangen av 2014 er dette på kr 2 240 832.

Ressurssituasjonen gjør at vi må prioritere strengt. Vi er sårbare i forhold til endringer i oppgaveporteføljen, oppsigelser og sykemeldinger. Vi prøver å ta høyde for dette gjennom faglig samarbeid på tvers. Vi har for tiden ikke kapasitet til å gjennomføre embetsoppdragene fullt ut. Dette betyr også at vi ikke fullt ut kan fylle den utviklings- og initiativrollen som er en del av embetets arbeidsoppgaver i fylket.

Det skjer mye positivt skoleutviklingsarbeid i Hedmark. Skoleresultatene ligger fortsatt under landsgjennomsnittet, men er i bedring. Vi har oppfylt det totale måltallet for tilsyn. Enkelte tilsynsoppgaver ble imidlertid flyttet over fra barnehage til skole. Tilsyn og klagebehandling viser at mange kommuner har utfordringer med lovfortolkning og regelverksforståelse. Kompetansen er for lav både i forhold til opplæringsloven, barnehageloven og forvaltningsloven. Mindre kommuner har størst utfordringer med å oppfylle systemkravene. Vi har startet arbeidet med å styrke samhandling og samarbeid innen utdanningsområdet i Hedmark. Målet er at alle skal trekke i samme retning og øke både kvaliteten og resultatene i Hedmarkskolen opp mot nasjonalt nivå. Kommunene, fylkeskommunen, KS, foreldrene og utdanningssektoren er involvert. Vi har store forventninger til resultatene av denne samhandlingsinnsatsen "Kultur for læring".

Regional plan for samfunnsikkerhet og beredskap som inkluderer fylkes ROS ble ferdigstilt gjennom Fylkestingets behandling høsten 2013. I 2014 har det vært arbeidet med handlingsprogrammet. Vi har vurdert de kommunale arealplanene i forhold til risiko- og sårbarhetsanalyser og påpekt at kommunene må ha fokus på samfunnsikkerhet og beredskap i kommuneplanens samfunnsdel. Vi har gjennomført 5 kommuneøvelser og 5 tilsyn i tråd med kravet. Øvelsene viser at bevisstheten rundt roller og ansvar er god og at krisehåndteringsevnen er i stadig bedring. Tilsynene viser at kommunene har et forbedringspotensiale på gjennomføring av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyser etter Sivilbeskyttelsesloven. Vi har hatt en øvelse i egen ledergruppe og en øvelse i atomberedskapsutvalget/fylkesberedskapsrådet. Øvelsene viser at det er viktig med kontinuerlig fokus på ansvar og roller. Vi har formalisert samarbeid med våre nabofylker i Sverige om krisehåndtering i grenseområdene. I 2014 startet arbeidet med en felles risiko- og sårbarhetsanalyse for Hedmark, Dalarna og Värmland.

Kommunene i Hedmark har store oppgaver innen kommunale helse- og omsorgstjenester. Både kapasitet og kompetanse er en utfordring i mange kommuner, samtidig som kjennskap til lovbestemmelser og regelverk er mangelfullt flere steder. Etablering av et døgntilbud for øyeblikkelig hjelp er etablert i noen kommuner. I mange kommuner vil dette ikke være på plass innen den fastlagte fristen. Det er en god dialog med kommunene og godt samarbeid med KS på området, men tilsynet viser at de foreliggende lov- og forskriftskrav ofte ikke blir fulgt. Tjenestene på rus/psykisk helseområdet har vist seg å være lite strukturert og koordinert, og det er stort rom for forbedringer.

Fylkesmannen følger nøye med på utviklingen av spesialisthelsetjenesten i fylket. Det er betydelig uenighet om hvordan dette skal organiseres i framtida. Diskusjonen har pågått lenge og det er nå nødvendig at det fattes en endelig avgjørelse i saken. Dette både av hensyn til den framtidige pasientbehandlingen og regionens muligheter for å ta del i og utvikle høykompetent og spesialisert medisinsk behandling.

Vi har et godt samarbeid med Nav Hedmark om utviklingen av de sosiale tjenestene i Nav, men organiseringen av

Nav-kontorene er en utfordring. Den kommunale delen av Nav-kontorene er i ferd med å utvikle et regionalt samarbeid. Det har vært 30 % økning i klager på økonomisk sosialhjelp det siste året. Det har derfor vært vanskelig å overholde kravet til saksbehandlingstid. Det har vært en nedgang i bruken av kvalifiseringsprogrammet, men dette ser nå ut til å ha stabilisert seg. Tilsyn har vist at forståelsen av tilgjengelighet og kravet til faglig innhold i kvalifiseringsprogrammene for den enkelte bruker ofte er mangelfull.

Det øremerkede tilskuddet til kommunalt barnevern har medført større kapasitet, og det har vært en markert nedgang i fristbrudd ved bekymringsmeldinger til barnevernet det siste året. Samtidig har det landsomfattende tilsynet vist at fosterhjemsoppfølgingen ikke er tilfredsstillende i mange kommuner. Det er fortsatt bekymringer knyttet til små barnevernstjenester i 4 kommuner i Hedmark, og det vil fortsatt bli nødvendig med kompetanseøkning og ytterligere samarbeid for å få tilstrekkelig robusthet i tjenestene.

Fylkesmannen har prioritert opp innsatsen rettet mot økt produksjon, verdiskapning og lønnsomhet i det tradisjonelle landbruket. For fylket som helhet skjer det en økt vekst og verdiskapning i jordbruket så vel som i skogbruket. Skogbruket sto for nok en rekordavvirkning i 2014 (3,1 mill m³), og befestet dermed posisjonen som landets største skogfylke. Det arbeides godt og målrettet med å styrke hele verdikjeden i skogbruket og tilhørende næringer.

I jordbruket er den positive utviklingen primært knyttet til Nord-Østerdalen og Hamarregionen, mens det er en svakere utvikling spesielt langs grensen mot Sverige og i Sør-Østerdal. Innenfor tilleggsnæringene har Fylkesmannen lagt om og trappet opp innsatsen rettet mot lokalmat og «grønt reiseliv».

Kompetanse og kapasitet i lokal landbruksforvaltning er en vedvarende utfordring, men med store variasjoner kommuner imellom. Fylkesmannen har en målrettet handlingsplan for oppfølging av kommunene. Handlingsplanen har fokus på kompetanseheving, landbrukspolitisk dialog og forvaltningskontroll.

Arbeidet med nasjonalparkplanen og tematiske verneplaner er fullført. Nasjonalparkstyrene er etablert og forvaltere er ansatt. I 2014 ble det fattet 14 vedtak om skogvern. Arbeidet med forvaltningsplaner for verneområder er forsert og det er i 2014 utarbeidet forvaltningsplaner for edelløvskogreservatene. Utvidelse av Åkersvika naturreservat i tilknytning utvidelse av E6 gjennom området følger framdriftsplanen.

Vassdragene i Hedmark har nå gjennomgående god vannkvalitet. Konsentrasjonen av miljøgifter i fisk er imidlertid høyere enn ønskelig i flere vassdrag. Vassdragene i Hedmark ble i 2014 friskmeldt etter 30 års storstilt kalkingsinnsats. Vannkvaliteten overvåkes gjennom egne program.

Hedmark bruker betydelige ressurser på rovviltforvaltningen. Det er gjennomført omfattende forebyggende tiltak for å redusere faren for skader. Saksbehandlingstiden i akutte saker er svært kort, som hovedregel under 2 timer. Det ble gitt 44 fellingstillatelser, hvorav 6 endte med felling. Erstatningskravene reduseres fortsatt og tallet for 2014 er det laveste siden 1994. Vi har dialog med nabolänene i Sverige. Forvaltningen av ulv er en særlig utfordring.

Det er fastsatt 16 tillatelser (3 nye), kontrollert 7 renseanlegg, gjennomført 46 inspeksjoner og 3 revisjoner på forurensningsområdet. Avvik følges rutinemessig opp med krav om tiltak.

Fylkesmannen bruker mye tid på veiledning og oppfølging av kommuner knyttet til tilsyn, klagebehandling og spesifikke faglige temaer innenfor alle våre fagområder.

Vi hadde ved årsskiftet en kommune på ROBEK-lista, i tillegg har vi noen kommuner som vi følger tett på det økonomiske området. Flere kommuner har nedgang i befolkning og store utfordringer knyttet til å opprettholde tjenesteproduksjon på et forsvarlig nivå.

Kommunene ble tildelt 8,5 mill. kroner i skjønnsmidler til prosjekter. I 2014 prioriterte vi utviklings- og forbedringsprosjekter innen oppvekst, helse og omsorg. I flere av prosjektene har Fylkesmannen vært inne som rådgiver og fulgt opp tett gjennom året. Vi mener dette er en effektiv måte å stimulere til målrettet utviklings- og forbedringsarbeid på.

Vi behandlet 228 plansaker, 209 dispensasjoner fra plan og 28 andre saker knyttet til planområdet i 2014. Vi hadde innsigelse til 3 % av plansakene, alle innsigelsene har blitt løst lokalt gjennom dialog med den aktuelle kommunen. Vi frarådet dispensasjon i 15 % av sakene. Vi påklaget ingen dispensasjonssaker. Plankompetansen i kommunene er varierende. Flere av de mindre kommunene har behov for relativt omfattende veiledning for å kunne løse sine oppgaver.

Vergemålsområdet har vært krevende gjennom hele 2014. Restansene har vært store og saksbehandlingstiden for de fleste områder er for lang. Det har ikke vært samsvar mellom tildelte ressurser og ressursbehov. En

ekstratildeling på 1,2 mill. kroner på slutten av året gjorde at vi fikk tilnærmet balanse mellom tildeling og forbruk. Vi har høy kompetanse på området. Innsatsen er til tider større enn det som kan forventes, blant annet gjennom betydelig bruk av overtid. Pr 31.12.14 arbeidet 7 jurister, 2,6 saksbehandlere forøvrig og 1 arkivmedarbeider på området. I tillegg kommer ledelses- og støttefunksjoner for øvrig. Etter vår vurdering skyldes manglende kapasitet primært at behov knyttet til ny vergemålslov, er undervurdert.

Saksbehandlingssystemet ARVE har heller ikke fungert etter forutsetningene. Vi opplever økt medieinteresse om enkeltsaker. I tillegg til ressursbruken, reiser dette også problemstillinger knyttet til taushetsplikt og personvern.

Arbeidet med fri rettshjelp og andre mindre lovforvaltningsoppgaver er gjennomført i henhold til oppdraget.

Siden våren 2014 har det vært jobbet aktivt med kommunereformen. Vi valgte å starte dialogen om kommunereformen i de fire regionrådene i fylket. Alle regionrådene hadde flere møter om temaet. Det var enighet i alle regionrådene om hvordan den videre prosessen skulle legges opp. Vi har lagt vekt på at kommunene skal belyse og diskutere saken gjennom 2015, slik at de nødvendige vedtak kan fattes våren 2016. Ved utgangen av 2014 var det planer for dette i alle kommunene i fylket.

Vi har ansvaret for drift og utvikling av FRI (fylkesmennenes regionale informasjonsnett). Det er 2400 brukere i hele landet som er knyttet til dette nettet. 14 fylkesmannsembeter avgir ressurser fra tilsammen 20 personer som inngår i et nettverk som drifter tjenestene etter turnus. Vi leder driftsnettverket. Vi bruker 3 årsverk på FRI, dette må øke etterhvert som tjenestene som legges inn FRI øker. De øvrige embetene bidrar med tilsammen 3 årsverk som de dekker lønnen for. Alle embeter betaler er inn et likt årlig beløp til møter, kompetanseutvikling og planlagt tid ut over ordinær arbeidstid. Vi forvalter også GIS lisensene på vegne av fylkesmannsembetene.

Hamar, 27. februar 2015

Sigbjørn Johnsen (sign.)

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som er påkrevd. Fylkesmannen er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og utfører oppgaver for 11 departementer og 8 direktorater. De enkelte departementer har direkte faglig instruksjonsmyndighet over fylkesmannen innen vedkommende departements saksområde.

Fylkesmannen skal utføre oppdrag og gi uttalelser og råd etter anmodning fra Regjeringen og sentraladministrasjonen. Fylkesmannen skal holde Regjeringen og sentraladministrasjonen orientert om viktige spørsmål i fylket og fremme forslag til løsning av oppgaver i den utstrekning fylkesmannen finner det nødvendig eller formålstjenlig.

Vårt embete har 131 ansatte fordelt på 123 årsverk og fikk en tildeling på kapittel 0525 på kr 87 177 000, i tillegg kommer midler på vergemålsområdet (kapittel 0469) og andre fagkapitler. Vi forvalter tilskuddsmidler for ca 166 mill. kr. Vi er lokalisert i Statens hus på Hamar.

Fylkesmannen i Hedmark er organisert i 6 avdelinger pluss stabsfunksjon. Avdelingene er Beredskaps- og administrasjonsavdelingen, Kommunalavdelingen, Oppvekst- og utdanningsavdelingen, Landbruksavdelingen, Miljøvern avdelingen og Sosial- og helseavdelingen.

Embetsledelsen består av fylkesmann Sigbjørn Johnsen og assisterende fylkesmann Anne Kathrine Fossum. Øvrig ledelse er direktør Knut Anders Fossum, Beredskaps- og administrasjonsavdelingen, direktør Bernhard Caspari, Kommunalavdelingen, direktør Haavard Elstrand, Landbruksavdelingen, direktør Jørn Georg Berg, Miljøvern avdelingen, direktør Anne Cathrine Holth, Oppvekst- og utdanningsavdelingen og fylkeslege Trond Lutnæs, Sosial- og helseavdelingen. Det har ikke vært endringer i organisasjonsstruktur eller i ledelsen gjennom året.

Vi har et formalisert samarbeid med andre fylker på alle fagområder.

Embetet er gitt ansvaret for drift og utvikling av Fylkesmennes regionale informasjonsnett (FRI). Dette betinger samarbeid med de andre embetene. Samtlige er nå plassert inn i felles server (felles AD) som omfatter 2660 brukere. Vi drifter 120 ulike nett hos embetene og tjenesteleverandørene.

Fylkesmannen i Hedmark forvalter GIS-lisenser på vegne av alle embetene. Reindriftsforvaltningen er lagt under Fylkesmannsembetene, og har tilgang til all GIS-programvare som ligger i Fylkesmannens lisenspool.

III - Årets aktiviteter og resultater

Fylkesmannen har løpende kontakt og dialog med kommunene både enkeltvis og samlet i møter, kurs og seminarer. Vi har fortsatt stor aktivitet rettet mot kommunene. Fylkesmannen besøkte enkeltkommuner på tilsyn, øvelser, dialogmøter om sektorvise utfordringer, kommunereformen og i tilknytning til særskilte saker. Fylkesmannen deltok på møter i alle regionrådene for å snakke om kommunereform. En kommune på ROBEK er fulgt spesielt opp. I tillegg er 2 kommuner fulgt spesielt opp på kommuneøkonomiområdet.

På plan- og bygningsrettsområdet har vi ikke klart å overholde den lovpålagte fristen på 3 måneder.

På vergemålsområdet er det stor forskjell på saksbehandlingstiden i forhold til ulike oppgaver. For de høyest prioriterte oppgavene er saksbehandlingstiden akseptabel, mens for de lavere prioriterte oppgavene er saksbehandlingstiden for lang. Graden av service og tilgjengelighet er ikke tilfredsstillende. Det er et bevisst valg for å kunne ha høyest mulig produktivitet på saksbehandlingen. Årsaken til at det er for lang saksbehandlingstid og for dårlig service har sammenheng med for knappe ressurser. Embetet arbeider kontinuerlig for å få ned saksbehandlingstiden og har igangsatt tiltak for å bedre servicen. Skal vi derimot komme innenfor en akseptabel saksbehandlingstid og ha en god service kreves det økning i ressursene.

På området fri rettshjelp holdes fristene.

Innenfor de juridiske områdene som valglov, inndelingslov, navnelov, helligdagsfred, gravferdslov med mer har vi relativt kort saksbehandlingstid.

Omstillingsarbeid

I perioden 2003 til 2014 har Fylkesmannen støttet en rekke omstillingsprosjekter. I 2014 er det brukt 8,5 mill kr til slike formål. En vesentlig del er gått til prosjekter innenfor oppvekst / skole og helse. To regioner har til nå fått støtte til prosjekter i forbindelse med kommunereformen.

Tverrgående prosjekter / arbeidsgrupper

Fylkesmannen har flere samhandlingspartnere hvor det kreves tett og nært samarbeid. Vi deltar blant annet i Samhandlingsreformen, Nav koordineringsgruppe, Planforum, Fylkesberedskapsrådet m.fl. Utover dette er det løpende kontakt med en rekke forskjellige samarbeidspartnere. For å oppnå en best mulig intern samordning og koordinering har vi opprettet tverrfaglige arbeidsgrupper innenfor områdene barn og unge, rettsikkerhet, kommunedialogen, plan, rovvilt og beite- og kulturlandskap.

Tilsynskalenderen samordnes internt.

Velferd, helse og personlig tjenesteyting

Oppfølgingen av lover, forskrifter og retningslinjer innen helse- og omsorgsområdet er en vesentlig del av Fylkesmannens oppgaver. Både gjennom planlagt tilsyn og oppfølgingen av dette, tilsyn på bakgrunn av enkelthendelser, klagebehandling av rettighetssaker, og andre forvaltningsoppgaver drives en omfattende veiledning og tilbakemelding til kommunene om lovgivningen for å bidra til rettssikkerhet og kvalitet i tjenestene for brukerne.

Det er gjennomført 23 planlagte tilsyn på helse- og sosialområdet i 2014. De fleste er gjennomført i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Det ble funnet avvik fra myndighetskrav i 15 av disse tilsynene, og oppfølgingen av disse avvikene bidrar til å bringe tjenestene og styringen av dem i samsvar med de krav som foreligger.

Det er behandlet 150 hendelsesbaserte tilsynssaker i helse- og omsorgstjenesten og i sosiale tjenester i Nav. Det ble påvist pliktbrudd i omtrent en tredjedel av disse sakene. I alle saker gis det detaljert tilbakemelding til tjenestene, og enkelte av sakene følges nærmere opp for å sikre seg at forhold er brakt i orden.

Det har vært en betydelig økning i klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav, og i 2014 ble det behandlet 188 saker - en økning på 30% fra året før. Saksbehandlingstiden har vært for lang i 2014, og det er iverksatt tiltak for å bedre situasjonen. 18% av klagen medførte endring i vedtak eller at vedtaket ble opphevet og tilbakesendt for ny behandling.

Vi har behandlet 136 rettighetssaker etter pasient- og brukerrettighetsloven. Sakene som gjelder rett til nødvendig helsehjelp er prioritert høyt og behandles raskt. Også andre saksområder har stor betydning for enkeltmenneskers rettssikkerhet. Vi har stadfestet 111 saker etter helse- og omsorgstjenestelovens kap. 9 (tvang og makt overfor psykisk utviklingshemmede) og foretatt stedlige tilsyn. Det er også behandlet 110 saker etter pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4A (tvangsbehandling i helse- og omsorgstjenesten), og 13 saker om tvangsbehandling i det psykiske helsevernet.

Saker av mer forvaltningsmessig karakter har også stor betydning for enkeltmennesker, og må prioriteres høyt i det daglige arbeidet. I 2014 behandlet vi nesten 1600 saker om helsemessige krav til førerkort, og over 800 søknader om separasjon eller skilsmisse. Vi behandler også saker etter vederlagsforskriften, fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt, steriliseringssaker og oppnevning av kontrollkommisjoner, for å nevne noen, hvor avgjørelser ofte har stor betydning for enkeltpersoner.

Vi har bidratt til at kommuner og fylkeskommunen får på plass oversikt over folkehelsen etter loven. Dette er gjort gjennom informasjon til ulike instanser i kommunene, inkludert ordførere og rådmenn. Det er gjennomført en kartlegging av arbeidet i kommunene, og gjennomført planlagt tilsyn i tre kommuner. Folkehelsehensyn i planstrategier og kommuneplaner er ivaretatt gjennom uttalelser til kommunene. Vi samarbeider tett med fylkeskommunen i dette arbeidet.

Målsettingene i Omsorgsplan 2020 er ivaretatt gjennom mange ulike aktiviteter. Det foregår et utstrakt samarbeid på demensområdet med Alderspsykiatrisk forskningssenter i Sykehuset Innlandet, og med ulike aktører på utdanningsområdet når det gjelder kompetanseplanen. I samarbeid med KS er det gjennomført dialogmøter om planlegging og utvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Samarbeidet med utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester fungerer godt. Vi har prioritert nettverksarbeid knyttet til Pasientsikkerhetsprogrammet.

Samarbeidet med Nav fylke og KS om arbeids- og velferdsforvaltningen fungerer godt. Kompetansetiltak er samordnet med Nav fylke. Internt har vi et nært samarbeid på rus og psykisk helse- områdene, og ser aktiviteter og tilskuddsforvaltning i sammenheng. Korus Øst (kompetansesenter for rus og psykisk helse - dobbeltdiagnoser) er en god samarbeidspartner i dette arbeidet. Vi koordinerer også dette mot tilskuddsforvaltning og aktiviteter på velferdsområdet forøvrig, særlig boligsosialt arbeid og barnefattigdom.

Oppvekst

Fylkesmannen er en viktig aktør både i forhold til forvaltnings- og utviklingsoppgaver. Samordningsarbeidet som vi har valgt å satse på krever forholdsvis mye innsats fra Fylkesmannen både på leder- og saksbehandlernivå. Vi anser imidlertid dette arbeidet for avgjørende for å gi barn/unge i Hedmark en bedre fremtid. Vi er meget godt fornøyd med at vi etter 2014 kan rapportere om at så å si alle oppgaver er utført i tillegg til at vi har satset stort på det nevnte samordningsarbeidet.

Fylkesmannen i Hedmark arbeider pr i dag på to nivåer når det gjelder helhet og samarbeid i oppvekstsektoren. I løpet av 2014 utviklet vi modellen for samarbeid og helhet innad i embetet. Siden 2012 har vi arbeidet med helhetlig og koordinert innsats rettet mot oppvekstsektoren i Hedmark. Dette arbeidet kaller vi *kultur for læring* og har følgende målsetting:

Barn og unge i Hedmark vokser opp i en *kultur for læring* som gir den enkelte mulighet til å bidra i samfunnet på en selvstendig og ansvarsfull måte.

Fylkesmannens arbeid for barn/unge skal fremstå som helhetlig og enhetlig utad.

Systemet baseres på fast samarbeid i grupper som har ulike oppgaver, informasjonsrutiner, teamarbeid i enkeltsaker og en ledelse av det hele som ser samarbeidet i et bredt perspektiv.

I 2012 startet vi med å planlegge og tilrettelegge for en mer helhetlig og koordinert innsats rettet mot oppvekstsektoren i Hedmark. Målet er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en *kultur for læring* som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. En samordnet innsats for barn og unges oppvekst og læring skal bidra til at:

- faglige resultater i grunnskolen heves
- gjennomstrømming i videregående opplæring øker
- viktige aktører i oppvekstfeltet har et forpliktende samarbeid

Vi har utarbeidet et opplegg for organisering av sektoren som har blitt videreutviklet i 2014. Vi har samarbeidet med Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høyskolen i Hedmark. Det er mange aktører som har ansvar for og gjennomfører tiltak mot målgruppen, men innsatsen er lite koordinert og derfor krevende for kommunene å få oversikt over. Vi har tro på at målrettet og felles innsats, godt samarbeid mot felles mål og god koordinering fra Fylkesmannens side vil utgjøre en forskjell. God oversikt vil gjøre det lettere å arbeide *sammen* mot felles mål.

Kompetanseheving er en bred nasjonal satsing. Fylkesmannen i Hedmark har fulgt opp alle oppgaver vi er gitt i de forskjellige satsingene/tiltakene. Kompetansen styrkes og mange skoler/kommuner er i gang med

målrettet utviklingsarbeid.

Barnehage

Det er god barnehagedekning i fylket. Kommunene har gitt tilbakemelding om at retten til plass innfris, jf. barnehageloven. Kommunene har lyktes i å få på plass tilstrekkelig antall førskolelærere. Ressurssituasjonen på kommuneadministrasjonsnivå er svak innenfor barnehagefeltet. Fylkesmannen har hatt sterkt fokus på kompetanseheving. Det har vært gjennomført kompetansehevende tiltak bl.a. innenfor temaet barnehagejuss, kurs for assistenter og småbarnspedagogikk.

Fylkesmannens arbeid innenfor dette området har i flere år vært preget av langsiktighet og samarbeid med aktører når det gjelder nødvendig kompetanseheving. Dette har også vært situasjonen i 2014 og fortsetter i 2015. I tillegg er forvaltningsoppgaver utført i tråd med embetsoppdraget.

Grunnopplæring

Hedmark er et fylke med mange utfordringer på opplæringsfeltet. Vi har svakere faglige resultater enn ønskelig. Flere kommuner har utfordringer med å løfte resultatene til elevene. I kommunenes administrasjoner ser vi at saksbehandling og andre enkeltoppgaver tar mye av kapasiteten. Dette går på bekostning av å drive utviklingsarbeid og sette utdanningsområdet mer i en større helhet og sammenheng.

Tilsyn, klagesaker og henvendelser gir oss god kjennskap til kommunene. Vi har veiledet den enkelte skole/kommune med det som mål å få til helhetsarbeid, samordning og samarbeid. Vi opplever at skole/kommune har stor nytte av denne måten å få veiledning på. I samlinger for kommuner/fylkeskommune har vi fokus på overordnede temaer som skal bidra til at barnas oppvekst preges av stadig bedre *kultur for læring*.

Voksenopplæring

Fylkesmannen i Hedmark er en viktig støttespiller/aktør for denne delen av opplæringssektoren i fylket. Vi har enkelte oppgaver innenfor feltet, men vi har ikke oppgaver gjennom embetsoppdraget som er helhetlige og sammenhengende. Det er mye ugjørt på dette feltet, selv om vi i stor grad har gjennomført det vi skal ut i fra embetsoppdraget. Sektoren ønsker seg tettere oppfølging av oss, og det vil være viktig å bidra til samordning. Det hadde vært ønskelig med et tydeligere oppdrag koplet opp til vår rolle som samordningsaktør.

Barnevern

Landsomfattende tilsyn med kommunenes oppfølging av fosterhjem er gjennomført i tre barnevernstjenester. Manglende oppfølging ble funnet i 2 av tilsynene, og årsrapporteringen til departementet viser at også flere andre kommuner ikke gjennomfører tilsynsbesøk i fosterhjemmene i samsvar med myndighetskrav. I det hendelsesbaserte tilsynet ble det funnet lovbrudd i omtrent halvparten av tilsynssakene. Tilbakemelding om funnene fra tilsynet blir gitt i barnevernledermøter og nettverkssamlinger for barnevernledere. Vi har gjennomført særlig oppfølging av fristbrudd i barnevernet i 6 kommuner, og ser at omfanget av fristbrudd er redusert betydelig i 2014 sammenlignet med året før. Det øremerkede tilskuddet til kommunal barneverntjeneste er fordelt i samsvar med føringene fra departementet. Vi ser en viss bedring i kapasiteten i det kommunale barnevernet, men det gjenstår mye før de lovpålagte oppgaver gjennomføres på alle områder.

Individtilsyn med statlige og private barnevernsinstitusjoner, inkludert en institusjon for mindreårige asylsøkere, er gjennomført stort sett i samsvar med forventningene. Det er gitt pålegg og ellers blitt fulgt opp andre forhold i mange av institusjonene, særlig med tanke på bedre styring og internkontroll for å bidra til å sikre at institusjonene ivaretar rettighetene til beboerne. Direkte samtaler med barn er vektlagt ved dette tilsynet.

Informasjons- og opplæringstiltak er gjennomført etter oppdrag fra departementet med god oppslutning og positive tilbakemeldinger. Også på dette området er samarbeidet mellom de ulike sektorer i kommunen vektlagt, og deltagelsen fra kommunene omfatter både barnehage, skole, barnevern og helse- og sosialtjenester. Vi har i tillegg drevet omfattende råd og veiledningsvirksomhet overfor mange kommuner, særlig siden det er mange kommuner i Hedmark som har kompetanseutfordringer i barnevernet.

Vannforvaltning

Oppdragene på vannforvaltningsområdet er gjennomført som forutsatt. Interregprosjektet «Vänerlaksens frie vandring» ble formelt avsluttet i 2014, rapport fra prosjektet har vært på høring, og det vil våren 2015 gjennomføres en sluttkonferanse. Forsuring av vann og vassdrag har vært et av våre største miljøproblemer. Vassdragene i Hedmark ble i 2014 friskmeldt etter 30 års stortilt kalkingsinnsats. Det arbeides nå sammen med Miljødirektoratet om et opplegg for overvåking etter kalkslutt. Etter undersøkelser som ikke har påvist positiv effekt av utsetting av settefisk, er påleggene om utsettinger i Glomma og Rena elv avsluttet. Et 3-årig pålegg er gitt kraftverkene i Orkla om undersøkelse av ørekyte og undersøkelsesprogram for Storinnsjøen. Arbeidet med en handlings- og prioriteringsplan for fiskepassasjer forbi kraftverk ble avsluttet med et seminar høsten 2014.

Naturvern

Det er i 2014 fattet 14 vedtak om vern av skog. 2 av vedtakene gjelder utvidelse av eksisterende verneområder. I 2014 er det utarbeidet 4 forvaltningsplaner for edelløvskogreservatene i fylket. Vi tar sikte på å videreføre arbeidet med forvaltningsplaner for mindre områder i 2015. Dispensasjonsbehandling og bestillingsdialog er gjennomført og fulgt opp på vanlig måte. Eventuelle rapporter om brudd på fredningsforskrifter oversendes politiet. Gjenoppretting er avsluttet i Vamsåsen naturreservat.

Det er meldt oppstart på arbeidet med utvidelse av Åkersvika naturreservat i forbindelse med utvidelse av E6 gjennom området. Det er i 2014 gjennomført og rapportert en rekke undersøkelser i naturreservatet og i aktuelle utvidelsesområder. Videre er det arbeidet med andre kompensasjonstiltak for å redusere negative miljøpåvirkninger. Arbeidet gjennomføres i henhold til vedtatt framdriftsplan, og forslag til grensejustering av verneområdet, sendes på høring medio mars 2015.

Nasjonalparker

Verneområdeforvaltere er tilsatt for Fulufjellet nasjonalpark og Sølen landskapsvernområde. Forvalterne følges opp. Kontorer er etablert på knutepunktene, men det har vært og er utfordringer med nettilknytning for knutepunktet på Drevsjø. Sammen med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag arbeides det med arbeidsdeling mellom forvalter for Femundsmarka og forvalter for Fulufjellet.

Rovvilt

Arbeidet er gjennomført som tidligere. Erstatningskravene har de siste årene vist en nedadgående trend, og kravet for 2014 er det laveste siden 1994. Noe av nedgangen i tapet kan forklares med en samtidig nedgang i antall dyr på utmarksbeite i de mest rovviltutsatte områdene. Samtidig er det brukt store ressurser til forebyggende tiltak, og det gjennomføres målrettede forvaltningstiltak for å redusere skadepotensialet. Det er behandlet 52 søknader om skadefelling. 44 av disse er innvilget. Det er rask behandlingstid; 75 % behandles på under en time og 92 % under 3 timer. Erstatningsoppgjøret er gjennomført etter ny forskrift.

Truede arter og -naturtyper og prioriterte arter og utvalgte naturtyper

Prosjektet med flybildetolkning av høgmyrer er videreført i 2014. Registrering av huldrestry pågår, og det er også utført noe arbeid på spesielle sandforekomster. For heroringvinge har registreringene fortsatt i 2014, jf. NINA rapport 1070. For øvrig er det gjennomført supplerende registreringer av hule eiker, hubro, hortulan og vierspurv. Elvemusling er fulgt opp ved registrering og tiltak i form av kalking og karforsøk. Tilskuddsforvaltning for utvalgte naturtyper og prioriterte arter er gjennomført på vanlig måte.

Viltforvaltning

Vi har sekretariatfunksjon for villreinnemnda i Forolhogna. Vi deltar på i arbeidet med regionalplan for Dovrefjell og følger opp vedtatte regionale villreinplaner. Økonomi og tilskuddsforvaltning på viltområdet er gjennomført på vanlig måte.

Fremmede arter

Arbeidet skjer i hovedsak gjennom tilskudd til kommuner. Arbeidet med bekjempelse av kjempespringfrø har vært prioritert. En handlingsplan mot fremmede skadelige arter er ferdigstilt.

Giftfritt miljø

Oppfølging av sivevanns- og deponigassdata er gjennomført i forbindelse med gjennomgang av egenrapportene og vår tilbakemelding på egenrapportene. I Hedmark har vi et aktivt deponi for restavfall som følger de krav som gjelder for sivevann- og gassoppsamling. Deponiet har fått revidert og utvidet sin tillatelse i 2014. I tillegg har vi to deponi for inert avfall. De har ikke krav om sivevann- og gassoppsamling. Norsk gjenvinning har avsluttet sitt deponi i Kongsvinger – Korperud – i 2008. På grunn av lukt er det lagt nytt toppdekke (biofilter) på deponiet som ble ferdigstilt i 2013. Vi har i 2014 ikke mottatt klager på lukt fra deponiet.

I Hedmark har vi ingen prioriterte grunnforurensningsaker som skal følges opp iht. embetsoppdraget. Vi arbeider fortsatt med en grunnforurensningssak fra et nedlagt renseri.

Avløp

Overskridelser av rense- og utslippskrav er fulgt rutinemessig opp med krav om tiltak. Tre renseanlegg hadde mindre overskridelser i 2013. Det er gjennomført revidering av 8 utslippstillatelser etter ny mal for anlegg som omfattes av forurensningsforskriftens kap. 14. Under kontrollaksjonen for avløpsanlegg er 7 anlegg kontrollert. Kommunene i Glåmdalsregionen har ikke en tilfredsstillende og framtidsrettet løsning for behandling av slam. Det er derfor gitt pålegg til disse kommunene om etablering av nytt slambehandlingsanlegg innen 01.01.2019.

Klima og energi

Alle kommuner i Hedmark har utarbeidet første generasjons klima- og energiplan. Den første planen ble vedtatt i

2007, mens tyngden av planer ble vedtatt i 2010. Så langt er det ingen kommuner som har sendt revidert plan til høring. Fylkesmannen gjorde i 2012 en undersøkelse av plangjennomføring og planer for revisjon av klima- og energiplanene. Undersøkelsen er gjentatt i 2014. Foreliggende planer er gode på statusbeskrivelse, men er ikke like gode på handling. Det er gjennomgående avsatt lite personalressurser og midler til tiltaksgjennomføring.

Det er søkt om 7 vindkraftverk. NVE har gitt konsesjon til 4. Søknadene ligger til behandling i OED etter klager. Tre av søknadene er trukket.

Vi har hatt 7 søknader om småkraftverk og en revisjon av konsesjon til behandling. I tillegg har det vært møter med NVE i forbindelse med innsigelser til kraftverkene i Hovda og Tolgafallene.

Tilsyn

Tilsyn er i hovedsak gjennomført i henhold til plan. Vi har deltatt i kontrollaksjonen for avløpsanlegg og deponier i tillegg til egeninitierte inspeksjoner. En revisjon og to større inspeksjoner har måtte utsettes. Sammen med mindre inntjening på tillatelser forklarer dette avviket på budsjetterte inntekter. Redusert måloppnåelse henger sammen med at en del enkeltsaker på forurensningsområdet har vært mer ressurskrevende enn forutsatt, samt vakanse på området.

Planområdet

Antall saker til behandling har økt i forhold til 2013. 11 kommuner i Hedmark søkte om deltakelse i motorferdselsforsøket. Vi forventer at de samme kommunene fremmer planer for turløyper i løpet av 2015. Det forventes fortsatt betydelig arbeid med planer på samferdselssektoren. Det er i 2014 reist innsigelse i 3 % av planene. Ingen innsigelser har gått til mekling. Fylkesmannen har heller ikke fremmet klage på kommunal dispensasjonsbehandling i 2014.

Landbruk

I tråd med politiske signaler har Fylkesmannen prioritert opp innsatsen rettet mot økt produksjon, verdiskaping og lønnsomhet i det tradisjonelle landbruket. Regionalt bygdeutviklingsprogram (RBU) utgjør det strategiske grunnlaget både for å spisse og målrette innsatsen, og for å vise mulighetene og utfordringene i fylket som helhet.

For fylket som helhet er hovedbildet økt vekst og verdiskaping i jordbruket såvel som i skogbruket. Skogbruket sto for nok en rekordavvirkning i 2014, og passerte for første gang én milliard kroner i førstehandsverdi på virket. I jordbruket er den positive utviklingen primært knyttet til Nord-Østerdal og Hamarregionen, mens det er en bekymringsfull utvikling spesielt langs grensen mot Sverige og i Sør-Østerdal.

Regionalt partnerskap og næringsutvikling

Fylkesmannen er bredt engasjert i det regionale partnerskapet for å sikre et best mulig grunnlag for utviklingsprosesser i og i tilknytning til landbruket. I tillegg er det lagt vekt på å etablere gode møteplasser og nettverk for å sikre at innsatsen innen næringsutvikling og miljø ses i sammenheng med innovasjon, forskning og øvrig utviklingsarbeid. For å styrke det lokale og regionale næringsapparatet avholdes det jevnlig nettverkssamlinger i samarbeid med fylkeskommunen og Innovasjon Norge. Disse nettverkssamlingene er rettet mot alle som arbeider med næringsutvikling i fylket; kommuner, næringshager, kunnskapsparter og forskningsmiljø. Landbruk og øvrig næringsliv inviteres på lik linje.

Økologisk landbruk

Innenfor økologisk landbruk støttes tiltak rettet både mot produksjons- og forbrukssiden, med basis i en handlingsplan felles med Fylkesmannen i Oppland. Hedmark opplever imidlertid en generell stagnasjon i interessen for økologisk landbruk, selv om det også er store regionale forskjeller. I 2014 var om lag 4,1 % av jordbruksarealet lagt om til økologisk drift, dvs. uforandret fra året før. Fylkesmannen samarbeider med Fylkesmannen i Oppland om satsing på økologisk korn, og med Fylkesmennene i Trøndelag om satsing på økologisk melk.

Lokalmat og grønt reiseliv

Fylkesmannen har lagt om og trappet opp innsatsen rettet mot lokalmat i Hedmark. Målet er økt verdiskaping gjennom å bidra til utvikling, produksjon, kommersialisering og salg av matspesialiteter. I samsvar med utviklingsprogrammet for lokalmat og grønt reiseliv, har Fylkesmannen prioritert å koble disse to innsatsområdene. På området lokalmat er det avholdt mobiliseringskurs, dialogmøter og nettverksmøter i forhold til lokalmatprodusenter. Fylkesmannen har videre bidratt i etableringen av den nye landbruks- og matmessa "Midt i matfatet" (innlandets største matmesse), og har forberedt deltagelse i Grüne Woche som en del av Osloregionen. På området grønt reiseliv er det, i samarbeid med fylkeskommunen og IN, etablert et 3-årig prosjekt knyttet til "temabasert produktutvikling" med basis i en regional plan for opplevelsesnæringer i Hedmark.

Inn på tunet

I Hedmark var det ved utgangen av 2014 i alt 29 godkjente IPT-tilbydere, mens ytterligere 14 bedrifter er i prosess for å bli godkjent. Fylkesmannen samarbeider tett med IN om utviklingen av området, og finansierer i fellesskap et IPT-nettverk med viktige funksjoner i forhold til markedsføring, kompetanseheving og nettverksbygging. Fylkesmannen har videre startet opp et arbeid med utforming av en regional handlingsplan for IPT. Arbeidet ledes av en bredt sammensatt styringsgruppe, og er planlagt slutført til sommeren 2015.

Skogbruk og økt bruk av tre

Hedmarksskogbruket fortsatte den positive utviklingen i 2014 med økt aktivitet på de fleste områder. Det ble avvirket et rekordvolum på 3 mill m³ virke, og plantet og markberedt 60-70 % mer enn for tre år siden. Ombygging og vedlikehold av skogsbilveger er satt i fokus og aktiviteten har begynt å løsne. For ytterligere å spisse innsatsen vil Fylkesmannen i 2015 etablere et eget skogsbilvegprosjekt. En hovedutfordring fremover blir å følge opp og videreutvikle det høye aktivitetsnivået i skogbruket.

Økt bruk av tre og bioenergi er prioriterte satsingsområder i Skog- og trestrategien for Hedmark og Oppland 2013-2016. Etter flere års innsats er det nå ca 250 gårdsvarmeanlegg i fylket, og interessen er fortsatt stor. Bortfallet av flistolskuddet, lave el-priser og kombinert med avsetningsproblemer for biprodukter (flis) fra den tremekaniske industrien, har imidlertid gitt en kraftig svekkelse av markedet for biobrensel fra skogen. I forhold til økt bruk av tre har Fylkesmannen i 2014 bidratt til utvikling av et "Kompetanseprogram for økt bruk av tre i bygg" i regi av skog- og trestrategien, og har bidratt i prosessen i utviklingen av et arenaprosjekt for "Bærekraftig byggeri" med utgangspunkt i klyngen av tremekanisk industri og husbyggerivirksomheter i Hedmark.

Kompetanse og kapasitet i kommunal landbruksforvaltning

Kompetanse og kapasitet i lokal landbruksforvaltning er en vedvarende utfordring, men med store variasjoner kommuner imellom. Fylkesmannen gir rollen som kompetansesenter høy prioritet, og har en målrettet oppfølging av kommunene styrt av en egen handlingsplan. Handlingsplanen har fokus på kompetanseheving, landbrukspolitisk dialog og forvaltningskontroll. Det ble i 2014 avholdt i alt 25 kurs og fagsamlinger rettet mot lokal landbruksforvaltning. Kontrollarbeidet ble samlet sett gjennomført i henhold til vedtatt kontrollplan, med tillegg av enkelte ekstra kontroller etter behov.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet har tydelig sektorovergripende plass og er godt forankret i embetsledelsen. Reduksjon av samfunnets risiko og sårbarhet og økt krisehåndteringsevne har prioritet. Fylkesmannen gjennomfører rutinemessig øvelser, tilsyn og veiledning for å opprettholde og øke krisehåndteringsevnen. Det forebyggende beredskapsarbeidet og kravene til samfunnssikkerhet og beredskap og ROS-analyser i Plan- og bygningsloven og Sivilbeskyttelsesloven følges godt opp lokalt og regionalt.

Forebyggende beredskapsarbeid

Regionalplan for samfunnssikkerhet og beredskap i Hedmark inklusiv fylkes-ROS ble vedtatt i Hedmark fylkesting i september 2013. Tiltak rettet mot klimaendringer og klimatilpasning har stått sentralt i arbeidet og vil på lik linje med øvrige tiltak bli fulgt i handlingsplanen og i dialog med kommunene. Handlingsprogrammet/handlingsplanen er under utarbeidelse og forventes ferdig og vedtatt i fylkestinget i løpet av 2015. Vi har prioritert pådriver- og veilederrollen overfor kommunene i arbeidet med forebyggende samfunnssikkerhet og beredskap ved fast deltakelse i fylkets planforum og ved beredskapsmessig oppfølging av alle kommunale plansaker. Vi fremmet innsigelse til 3 reguleringsplaner på grunn av manglende eller mangelfull ROS-analyse.

Tilsyn

Vi utfører tilsyn i 1/4 av kommunene hvert år. I 2014 gjennomførte vi tilsyn i kommunene Åsnes, Våler, Sør-Odal, Tynset og Kongsvinger. Det ble gitt 5 avvik på manglende eller mangelfull hethetlig ROS-analyse. Dette viser at fortsatt veiledning knyttet til kravene til helhetlig ROS-analyser i sivilbeskyttelsesloven er nødvendig. Tidligere tilsyn viser at det er på dette området kommunene har et spesielt stort utviklingspotensiale.

Krisehåndteringsevne/øvelser

Kompetanseheving og kvalitetssikring i kommunene er ivaretatt ved at vi gjennomfører krisehåndteringsøvelser og beredskapstilsyn. Selv om det fortsatt er utviklingspotensiale har denne satsingen gitt økt bevissthet om beredskapsansvaret og framgang i krisehåndteringsevnen. Fylkesmannen har i 2014 gjennomført øvelser for kommunene Nord-Odal, Eidskog, Ringsaker, Stange og Åmot kommuner, samt øvelser for fylkesmannens ledergruppe, Fylkesberedskapsrådet og Atomberedskapsutvalget. Læringspunkter i øvelsene er: Rolleforståelse, krisekommunikasjon/-informasjon og videreutvikling i bruk av CIM som krisestøtteverktøy. Videre er videreutvikling av egen beredskapsplan fokuserte læringspunkter.

Krisestøtteverktøyet CIM

Målrettet og systematisk arbeid har bidratt til at krisehåndteringsevnen lokalt og regionalt generelt er god. Gjennom rådgivning og gjennomføring av kurs, øvelser, tilsyn ser vi en tydelig kvalitetsheving av beredskapsplanene og framgang i krisehåndteringsevnen. Krisehåndteringsverktøyet CIM er implementert i alle kommunene og opplæring er gjennomført. Arbeidet med å videreutvikle bruken av verktøyet fortsetter gjennom oppfølgingskurs og månedlige CIM-øvelser (CIM-TRIM). Fylkesmannen har etablert sin egen beredskapsplan med tiltakskort i CIM og benytter verktøyet til loggføring, rapportering og informasjonsdeling.

Grensesamarbeid

Fylkesmannen i Hedmark har et godt og nært samarbeid over grensen til Sverige. Det er etablert en Grensekommitee og et Grenseredningsforum som arbeider med å redusere grensehinder ved blant annet utøvelse av redningstjeneste. Dette samarbeidet er formalisert med Länstyrelsene i Dalarna og Värmland. Arbeidet er praktisk rettet og har pågått over lang tid. Vi har blant annen gjennomført en rekke samøvelser ved grensen. Vi er nå inne i et større prosjekt som er kalt "Grenseløs krisehåndtering". Prosjektet er planlagt å gå over 4 år. I 2014 har fokus vært å gjennomføre en GrenseRos. Denne har som hensikt å kartlegge risiko knyttet til redningstjenesten pluss viktig infrastruktur i grenseområdet Hedmark-Värmland-Dalarna. Arbeidet har kommet godt i gang og vil ferdigstilles sommeren 2015. Fylkesmannen i Hedmark leder dette arbeidet. Øvrig aktører i Grenseredningsrådet er kommunene v/brann og redning, politiet og helse fra begge land. Grensekommiteen er en overbygning som er med på å finansiere arbeidet med GrenseRos.

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Klima- og miljødepartementet	kr 8 929 885,65	kr 2 127 757,70
Landbruks- og matdepartementet	kr 15 709 743,04	kr 0,00
Kunnskapsdepartementet	kr 6 249 931,39	kr 517 567,38
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 2 470 116,72	kr 592 284,93
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 3 085 681,30	kr 7 100 111,37
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 38 514 043,79	kr 170 836,81
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 1 264 889,63	kr 1 225 807,91
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 11 246 650,63	kr 874 423,32
Andre	kr 50 226,38	kr 0,00
Sum:	kr 87 521 168,00	kr 12 608 789,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Embetet lager hvert år en årsplan/virksomhetsplan bestående av Felles virksomhetsplan, del 1, som i hovedsak viser prioriterte tiltak i embetets strategiplan, tverrfaglige satsingsområder/tema og prioriteringer som ikke følger direkte av tildelingsbrev og embetsoppdrag. I tillegg omtales administrative tiltak som berører hele embetet. Avdelingenes virksomhetsplan, del 2 viser hovedprioriteringer innenfor de forskjellige fagområdene og svarer på embetsoppdraget som er gitt av de forskjellige fagdepartementer.

For å sikre en mest mulig likebehandling, rasjonell og effektiv drift er det utarbeidet styrende dokumenter og rutiner som regulerer embetets drift. Disse er tilgjengelige på vårt intranett.

Del III i årsrapporten viser at resultatkravene er nådd på nesten alle områder. Vi har medarbeidere med høy kompetanse innen sine fagområder. Det er god søkning til ledige stillinger. Vi har 131 dyktige og innsatsvillige medarbeidere i hel- og deltidstillinger.

Embetet har god økonomistyring og effektiv saksbehandling. Vi utnytter aktivt fagsystemene på økonomiområdet og har god oversikt og styring med den økonomiske situasjon. Oppgaveløsning på tvers av avdelingsgrenser, der dette er hensiktsmessig, har fokus. Vi har jevnt over god måloppnåelse i forhold til resultatkravene i tildelingsbrevet og embetsoppdragene. For nærmere beskrivelse vises til rapportering på de ulike resultatområder, jf. vedlegg.

Embetet har arbeidet mye for å øke bruken av e-handel gjennom systemet Basware. Fokuset har vært å få flere leverandører inn i systemet. Dette har vi greid i godt samarbeid med DFØ. Videre er innkjøpspersonellet ytterligere skolert i bruken av ordningen.

Embetet har en egen administrasjonsordning hvor prinsippene rundt ansvar og roller i embetet er beskrevet. De samme prinsipper gjelder i forhold til risikostyring. Risikovurderinger skal generelt inngå som et element i kvalitetssikring av alle arbeidsprosesser med sikte på å unngå feil og sikre god ressursutnyttelse.

Risikostyring og intern kontroll integrert i mål- og resultatstyringen skal bidra til at virksomheten når sine mål. Målsettingene skal oppnås innenfor de rammene som tildelte bevilgninger og eventuelle andre disponible ressurser setter. Risikostyring og intern kontroll har til hensikt å gi rimelig sikkerhet for oppnåelse av målsettinger innen alle de tre kategoriene. Risikostyringen skal sikre proaktiv styring, ressursprioritering og være et beslutningsverktøy for ledelsen.

Avdelingslederne gjennomfører systematiske risikovurdering innen sine ansvarsområder i forbindelse med utarbeidelse av avdelingenes årlige virksomhetsplaner. Gjennom virksomhetsplanleggingen og oppfølging av denne skal risiko for manglende måloppnåelse vurderes. Risikoene dokumenteres i risikostyringsdokumentet.

Risikofunn som vi har hatt fokus på i 2014 har vært jordvern, rovviltforvaltning, saksbehandlingstid på byggesaker, saksbehandlingstid på vergemål og oppnevning av verger. Dette rapporteres halvårlig i ledermøtet.

Vi må prioritere nøye innenfor de rammene vi har til disposisjon. For 2014 innebærer det at vi har måttet nedprioritere noen oppgaver av kapasitetshensyn. Vi har prioritert ut fra den kunnskap vi har om fylket og hvilken risiko unnlattelse av oppgaver vil ha for rettsikkerheten. For å holde rammene har vi en bemanningsplan for perioden 2010-2015 som innebærer en nedbemanning på 12 årsverk i perioden. Nedbemanningen fordeler seg på alle områder.

Antall ansatte pr. 31.12.14 utgjør 123 årsverk mot 119 i 2013. I årsverkene inngår alle fast ansatte, engasjementer og lærlinger. Embetet har stabil bemanning. Økningen skyldes vergemålsreformen og økte bevilgninger på helse- og sosialområdet.

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2014. Alle ansatte er involvert i oppfølgingsprosessen.

Fylkesmannen er tilfreds med en turnover på 11,5 %. Det har ikke vært vansker med rekruttering. Endringene har bidratt til påfyll av kompetanse. Utskiftningene har ikke påvirket driften av embetets aktivitetsnivå.

Utlysning av stillinger viser en overvekt av kvinnelige søkere i alle utlyste stillinger. Til sammen søkte det 70 % kvinner og 30 % menn. Av de som ble ansatt var det 90 % kvinner og 10 % menn. Ingen av søkerne har krysset av for funksjonshemming eller innvandrerbakgrunn.

Embetet har fokus på egen drift og regelforenkling i tilknytning til prosjekt "tidstyver". Vi leverte våre forslag om forenkling av regelverk til Difi's innmeldingssystem innen fristen. Det viktigste i det lange løp er kanskje den

daglige dialogen mellom embetsledelsen og avdelingslederne, samt innad i avdelingene. Vi opplever at vi bruker mye tid på dette og at det oppleves meningsfylt. Hverdagsutvikling og -effektivisering på denne måten driver virksomheten framover.

Likestillingen ved embetet er ivaretatt gjennom tilpasningsavtalen til Hovedavtalen. Embetet tilstreber å likestille kvinner og menn. Det er bevissthet rundt dette, ikke minst ved ansettelse og ved lønnsforhandlinger.

IA-avtalens overordnede mål er å forebygge og redusere sykefraværet, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Embetets målsetting er å beholde det lave sykefraværet og arbeide for at det reduseres ytterligere. Sykefraværet skal samlet sett ikke være over 5 % på årsbasis. Sykefraværet varierer over tid. I 2013 hadde vi et meget lavt sykefravær, mens det i 2014 var noe høyt i forhold til den målsettingen vi hadde på 5 %. Vi har derfor sagt i den nye IA-avtalen at sykefraværet skal være på 5 % som gjennomsnitt i de siste 5 år. Fraværet har, så langt vi kjenner til, ikke sammenheng med arbeid og arbeidsmiljø. Korttidsfraværet er meget lite. Det er langtidsfraværet som utgjør den største andelen og som krever tiltak. Tilrettelegging på arbeidsplassen over tid gir utfordringer både for den sykmeldte og kollegaene. Vi legger stor vekt på dialog og at fordeling av oppgaver og tilrettelegging er et lederansvar.

Fylkesmannen skal så langt det er mulig legge til rette for at medarbeidere som får redusert sin funksjonsevne fortsatt skal kunne være i arbeid. Embetet tar i mot personer fra Nav som har behov for å prøve seg i jobb. I forbindelse med nytilsettinger har det vært svært få søkere med innvandrerbakgrunn og yrkes-/funksjonshemming.

Det er en målsetting å holde gjennomsnittlig pensjonsalder på 65,5 år som var snittet for perioden 2010 - 2013. Gjennomsnittlig pensjonsalder er økende. For 2014 var den 67,3 år.

V - Vurdering av framtidsutsikter

Fylkesmannen er statens fremste representant i fylket og utfører oppgaver på et bredt felt etter oppdrag fra flere departementer og direktorater.

Fylkesmannen spiller en viktig rolle i gjennomføringen av nasjonal politikk og oppfølging av rettighetslovgivningen. Kommunene er helt sentrale i produksjon av velferdstjenester for befolkningen. I tillegg har kommunene et viktig samfunnsoppdrag i forbindelse med kommuneplanarbeidet. Sammenhengen mellom nasjonal politikk og lokal gjennomføring, blir derfor avgjørende viktig. Fylkesmannens viktigste oppgave er å være bindeleddet mellom disse. Fylkesmannen har inngående kjennskap til kommunene i fylket, deres situasjon, utfordringer og muligheter. Samtidig er Fylkesmannen i en direkte styringslinje fra departement og direktorater. Slik sett kan Fylkesmannen spille en enda viktigere rolle i samordningen av statlige og nasjonale interesser overfor kommunene framover. Ytterligere kan dette bidra til gjøre forvaltningen enklere og bedre.

Det er viktig at våre oppdragsgivere ser på Fylkesmannen som en sentral medspiller for å gjøre forvaltningen mere effektiv, samtidig som dette også skal bidra til bedre tjenester i kommunene. Samspillet mellom tilsyn, rådgivning og utvikling blir alt mer viktig i Fylkesmannens forhold til kommunene. Fylkesmannen skal også passe på og bidra til en god og fornuftig balanse mellom nasjonal politikk og det lokale selvstyret. Dette stiller store krav til Fylkesmannens evne til godt samarbeid og dialog med kommunene. Et eksempel på dette er evne til sammen å finne gode lokale løsninger i forbindelse med kommuneplanene for å gjøre planbehandlingen raskere og mer effektiv.

Befolkningsutviklingen gjør at kommunene i Hedmark har store og økende oppgaver innen helse- og omsorgstjenester. I flere kommuner endres forholdet mellom arbeidsstyrke og eldre over 67 år dramatisk i løpet av de nærmeste ti-årene. Både kapasitet og kompetanse i tjenestene er allerede i dag en stor utfordring i mange kommuner. Fylkesmannen har en viktig rolle i å se til at kommunene tilbyr forsvarlige tjenester.

Det er store variasjoner mellom kommunene i fylket. To kommuner har betydelig større areal enn Vestfold fylke, to andre er om lag like store. Til sammen bor det omlag 12 500 innbyggere i disse kommunene. Fødselstallene er svært lave i mange kommuner. Andre deler av fylket vil kunne få en stor vekst i årene framover. Store samferdselsinvesteringer kan gjøre det mulig å flytte vekst ut fra Oslo-området. Hedmark er et fylke med store naturressurser og har store muligheter på mange områder. Fylkesmannen ser det som en viktig oppgave, sammen med andre, å bidra til en styrket vekst og utvikling i fylket.

Fylkesmannen har høy og relevant kompetanse innenfor sine fagområder. Vi har fokus på å arbeide tverrfaglig. Vi har god søkning til utlyste stillinger og konkurrerer godt om de beste hodene. En årlig turnover på rundt 10 % bidrar til at vi har en god balanse mellom erfaring fra embetet og tilførsel av ny kunnskap og erfaringer. Vi har fleksible og dyktige medarbeidere som kan arbeide på flere fagfelt dersom det er nødvendig. Fylkesmannen er derfor godt rustet og kan utføre sine oppgaver og oppdrag på en god måte.

VI - Årsregnskap

Del VI – Årsregnskap for Fylkesmannen i Hedmark

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2014

Formål

Fylkesmannen i Hedmark er underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Embetet er et ordinært statlig forvaltningsorgan, og fører regnskapet i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Fylkesmannen er statens representant i fylket og har ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen. Fylkesmannen er bindeleddet mellom kommunene og sentrale myndigheter.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra embetets økonomiinstruks. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av embetets disponible bevilgninger og regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Driftsregnskapet kapittel 0525 post 01 for 2014 viser kr 92 140 384 i utgifter, jf. bevilgningsrapport, og et merforbruk på kr 344 169 som ga et akkumulert resultat på kr 2 240 832, jf. note B. Akkumulert overskudd har sammenheng med kraftig økning i sykefraværet uten inntak av vikarer.

Vi avsatte midler over kapittel 0525 post 01 til å øke bemanningen på vergemålsområdet. Imidlertid fikk vi dekket merforbruket med en ekstrabevilgning fra Justis- og beredskapsdepartementet på kr 1 243 000 over kapittel 0469 post 01.

Regnskapet totalt viser utgifter på kr 266 232 497 som inkluderer tilskudd og øvrige driftsmidler, jf. bevilgningsrapport.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for embetet. Årsregnskapet er ikke ferdigrevidert pr. dags dato, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015. Beretningen er unntatt offentlighet frem til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen.

Hamar, 27. februar 2015

Sigbjørn Johnsen (sign.)

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Fylkesmannen i Hedmark er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

- a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Fylkesmannen i Hedmark er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som vi har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Fylkesmannen i Hedmark har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Fylkesmannen i Hedmark står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva Fylkesmannen i Hedmark har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises i kolonnen for samlet tildeling. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Fylkesmannen i Hedmark har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Fylkesmannen i Hedmark har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres, og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindreutgift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	89 762 000	92 140 384	-2 378 384
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	3 011 000	7 715 080	-4 704 080
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		7 287 000	7 286 477	
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse		1 900 000	1 899 590	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	21	Spesielle driftsutgifter		8 340 600	8 339 017	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutd.	22	Diverse		17 627 670	17 468 505	
0227	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	62	Diverse		5 716 000	5 716 000	
0230	Statlig spesialped. støttesystem - driftsutgite	01	Driftsutgifter		596 000	596 000	
0231	Barnehager - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		4 292 000	4 270 275	
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd	Åpen fullmakt		1 464 199	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		7 838 488	7 838 488	
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	Åpen fullmakt		981 364	
0470	Fri sakførsel	70	Tilskudd	Åpen fullmakt		413 634	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd	Åpen fullmakt		7 190 767	
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter		105 000	105 000	
0571	Rammertilskudd til kommuner- spesielle drifts	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	300 000	
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		2 015 340	1 597 830	
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		6 580 761	5 722 918	
0718	Rusmiddelforebygging - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		426 600	426 600	
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25 000	25 000	
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter	Åpen fullmakt		897 053	
0761	Omsorgstjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		657 500	643 892	
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		7 888 000	7 810 450	
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 530 000	1 541 070	
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73	Tilskudd		500 000	500 000	
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		404 700	300 667	
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		19 177 677	19 177 677	
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		1 198 098	1 198 105	
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	Åpen fullmakt		22 472	
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		710 000	817 672	
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernnet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		1 258 029	835 841	
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		22 625 324	22 725 227	
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		275 000	1 732 427	
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		200 000	200 000	
1410	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 268 000	1 263 640	
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		736 550	736 550	
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		4 099 000	3 953 689	
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		3 229 000	1 620 358	
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		725 000	625 836	
1420	Tilskudd til vannmiljøtiltak	70	Tilskudd		128 000	128 000	
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		13 500 000	11 811 645	
1420	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i r	73	Tilskudd		14 500 000	14 861 348	
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		640 000	546 867	
1420	Nasjonalparksentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		618 000	58 032	
1425	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter		260 000	255 723	
1425	Tilskot til viltføremål	71	Tilskudd		471 126	471 126	
Sum utgiftsført					252 422 463	266 232 497	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter		8 282 399	8 282 399	
3525	Ymse inntekter	02	Ymse		1 845 009	1 845 009	
3525	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak		95 186	95 186	
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger		247 703	247 703	
3525	Refusjon lærlinger	17	Refusjon av lærlinger		116 339	116 339	
3525	Refusjon av sykepenges	18	Refusjon av sykepenges		2 314 979	2 314 979	
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse		184 448		
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		9 720 437		
Sum inntektsført					0	22 806 499	12 901 614
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						243 425 998	
Kapitalkontoer							
60066101	Norges Bank KK /innbetalinger				19 300 839		
60066102	Norges Bank KK/utbetalinger				-262 569 055		
715204	Endring i mellomværende med statskassen				-157 783		
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)							
Konto	Tekst			2014	2013	Endring	
6260	Aksjer			0	0	0	
715204	Mellomværende med statskassen			-3 308 276	-3 150 493	-157 783	

Virksomhet: A1 - Fylkesmannen i Hedmark

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	2 585 000	87 177 000	89 762 000
052521	3 011 000		3 011 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekstpostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
052501		-2 378 384	0	-2 378 384	2 774 207	1 845 009			2 240 832	4 358 850	2 240 832
052521		-4 704 080	0	-4 704 080	0	8 282 399			3 578 319	[5% av årets tildeling i note A]	3 578 319
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	[Sum årets og fjorårets tildeling]	[Sum årets og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Belastningsfullmaktene er satt opp i tabellen "bevilgningsrapport".

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Embetet har ingen avgitte belastningsfullmakter.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Virksomheten har brukt lønnsrefusjoner som er rapportert på kapittel/post 352515-18, samt ymse inntekter kapittel/post 3525.02 til å dekke inn samtlige merutgifter på driftsposten 0525.01. Lønnsrefusjonene beløper seg samlet til kr 2 774 207 og ymse inntekter til kr 1 845 009, til sammen kr 4 619 216. Av disse brukes kr 2 378 384 til å dekke årets merutgift. Resterende beløp kr 2 240 832 inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år, jf. økonomiske fullmakter gitt i tildelingbrevet fra KMD.

Mulig overførbare beløp

Embetets ubrukte midler på kapittel/post 0525.01 beløper seg til kr 2 240 832. Da dette beløpet er under grensen på 5 % regnes hele beløpet som mulig overføring til neste budsjettår. Beløpet som står på kapittel/post 0525.21 består blant annet av spleiselag med andre aktører og forutsettes overført i sin helhet, kr 3 578 319.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	7 586 898	4 387 558
Salgs- og leieinnbetalinger	1	2 540 509	2 312 513
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	30
<i>Sum innbetalinger</i>		10 127 407	6 700 101
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	81 597 475	74 517 475
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-2 774 207	-1 629 655
Utbetalt til investeringer	3	5 807 272	2 198 653
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	46 779 563	48 126 539
Utbetaling av finansutgifter	4	0	126
<i>Sum utbetalinger</i>		131 410 103	123 213 138
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		121 282 695	116 513 037
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	132 048 188	98 127 924
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		132 048 188	98 127 924
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		9 720 437	8 970 606
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		184 448	180 948
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		9 904 885	9 151 554
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		243 425 998	205 489 407
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201414	01.01,2015
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	272 920	92 168
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 533 001	-3 222 661
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	-48 297	-20 000
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	102	0
Sum mellomværende med statskassen		-3 308 276	-3 150 493

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	3 980 817	3 374 599
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	3 581 604	990 805
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	0	10 000
Andre tilskudd og overføringer	24 478	12 154
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	7 586 898	4 387 558
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	80 000	80 000
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	415 816	716 218
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	2 044 694	1 516 295
Sum salgs- og leieinnbetalinger	2 540 509	1 516 295
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	30
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	30
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	10 127 407	5 903 883

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201314
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	69 732 414	63 420 914
Arbeidsgiveravgift	9 720 502	8 970 606
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	2 144 558	2 125 955
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	81 597 475	74 517 475
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	2 774 207	1 629 655
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	2 774 207	1 629 655
Antall årsverk:	123	119

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	0	2 247
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5 803 673	2 191 276
Andre utgiftsførte investeringer (*)	3 599	5 130
Sum utbetalt til investeringer	5 807 272	2 198 653

() Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet*

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	-1 465 448	-1 436 288
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	394 051	341 616
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	9 794 674	10 232 127
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 416 507	1 025 534
Mindre utstyrsanskaffelser	545 596	333 377
Leie av maskiner, inventar og lignende	4 531 556	3 691 274
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	18 758 845	20 321 518
Reiser og diett	2 360 650	2 526 811
Øvrige driftsutgifter (*)	10 443 133	11 090 571
Sum andre utbetalinger til drift	46 779 563	48 126 539
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	126
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	126
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Husleie:

Leie lokaler	8 707 076	8 521 194
Refusjon drift statens hus	-10 170 766	-9 958 171
Annet	<u>-1 758</u>	<u>689</u>
Netto	<u>-1 465 448</u>	<u>-1 436 288</u>

Konsulenttjenester:

Advokater	6 565 453	5 770 415
Tolker	957 460	736 741
Kjøp av tjenester -utvikl av progr.v, IKT-løsn mv.	337 938	347 097
Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	1 042 692	976 266
Andre konsulenttjenester	<u>9 855 302</u>	<u>12 491 000</u>
Sum	<u>18 758 845</u>	<u>20 321 518</u>

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	96 371 892	63 600 170
Tilskudd til fylkeskommuner	3 118 687	1 439 750
Tilskudd til husholdninger	22 844 307	26 244 946
Tilskudd til ideelle organisasjoner	7 122 302	5 843 058
Tilskudd til statsforvaltningen	2 591 000	1 000 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	132 048 188	98 127 924

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201414	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	1 500	0	1 500
Andre fordringer	272 920	272 920	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	274 420	272 920	1 500
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-4 976	0	-4 976
Skyldig skattetrekk	-3 533 001	-3 533 001	0
Skyldige offentlige avgifter	-48 297	-48 297	0
Annen kortsiktig gjeld	102	102	0
Sum	-3 586 173	-3 581 196	-4 976
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 311 752	-3 308 276	-3 476

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.12.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.